

**Osnovni nalazi iz izveštaja Zaštitnice
građana u vezi sa rezultatima
istraživanja koje se odnosi na rad sa
podnosiocima zahteva, sprovedenog
na odeljenjima policije za strance
Policijskog zbora**

S

CILJ ISTRAŽIVANJA

Ovaj izveštaj je rezultat istraživanja sprovedenog u oktobru i novembru 2019. godine, u okviru kojeg su članovi istraživačkog tima kancelarije Zaštitnika građana obišli sva odeljenja policije za strance Policijskog zbora* (u daljem tekstu: OCP PZ) koja su postojala u to vreme: OCP PZ Bratislava, Trnava, Dunajska Streda, Nove Zamki, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bistrica, Rimavska Sobota, Prešov, Košice i Mihalovce.¹

U cilju utvrđivanja stanja u pojedinačnim OCP PZ smo, bez prethodne najave, obavili razgovore sa rukovodećim službenicima, kao i sa strancima koji su se u vreme istraživanja zatekli na šalterima za strance. Za potpuniju sliku o stanju u policiji za strance i radi uključivanja šire javnosti sačinjen je on-line upitnik za potrebe istraživanja, na koji smo primili više od 500 odgovora. Nalazi u ovom izveštaju sačinjeni su pre svega od informacija koje su pribavljene ličnim istraživanjem u pojedinačnim OCP PZ i izjava od strane Ureda granične policije i policije za strance Prezídijuma Policijskog zbora** (u daljem tekstu: UHCP PPZ), koji nam je dao izjavu sa centralnog nivoa pre svega u vezi sa statistikom, obrazovanjem pripadnika policije /policijskih službenika/ i postojećim sistemom za rešavanje i preraspodelu zahteva. Rezultati istraživanja ne odražavaju stanje u OCP PZ Mihalovce, koje je nakon početka istraživanja odbilo dalju saradnju i uputilo službenike kancelarije Zaštitnika građana na predstavnika za štampu nadležne policijske uprave.

Istraživanje se fokusiralo na utvrđivanje procedura policije za strance prilikom prijema i rešavanja zahteva stranaca u radnim danima za stranke, i to u periodu povećanog broja podnosilaca zahteva. Sastavni deo istraživanja predstavljalo je utvrđivanje uslova u pojedinačnim OCP PZ i problema sa kojima se policijski službenici susreću u svom radu, načina rada sa strancima, postojanja neformalne liste čekanja, sistema za rešavanje primljenih zahteva, efikasnosti sistema za zakazivanje, sprovođenja načela dobre javne uprave, načina pružanja informacija strancima sa osvrtom na njihov kvalitet, dostupnost i razumljivost, obima informacija koje se pružaju strancima na stranom jeziku, materijalne opremljenosti pojedinačnih odeljenja i kultivisanosti prostora u OCP PZ. Svrha istraživanja nije počivala na ocenjivanju ispravnosti procedure za rešavanje zahteva za dodelu određene vrste boravka na teritoriji Slovačke Republike.

NEDOVOLJNA KADROVSKA POPUNJENOST U OCP PZ

Za razumevanje rada pojedinačnih OCP PZ i teškoća sa kojima se susreću prilikom rešavanja zahteva stranaca za dodelu određene vrste

1 U decembru 2019. godine formirano je novo OCP PZ Ružomberok, koje u okviru sprovedenog istraživanja nismo posetili.

boravka u periodu povećanog broja podnosilaca zahteva, pre svega je bilo potrebno da se utvrde kadrovski kapaciteti u pojedinačnim odeljenjima.

* Policijski zbor – celokupan policijski sastav, prim. prev.

** Prezídijum Policijskog zbora - Direkcija policije, prim. prev.

U istraživanju je utvrđeno da punu popunjenost predviđenog kapaciteta kadrova ima samo jedno odeljenje OCP PZ, i to u Prešovu. To odeljenje ima popunjena sva mesta koja su predviđena normativom. Ostala odeljenja imaju manji broj službenika, s tim da je najveći udeo nepopunjenih mesta u OCP PZ u Dunajskoj Stredi, gde isti iznosi 36% od ukupnog broja planiranih mesta (nije popunjeno 9 od 25 planiranih mesta); sledi Trnava sa 35% (nije popunjeno 12 od 34 planirana mesta) i Bratislava sa 29,5% (nije popunjeno 21 od planiranog 71 mesta). Najviše nepopunjenih mesta nalazi se upravo u tim OCP PZ koje već duži period trpe najveći pritisak stranaca zbog stranih preduzeća i značajnih stranih investitora koja spadaju pod njihovu teritorijalnu nadležnost; nedostatak policijskih službenika posledično se odražava i na dužinu rešavanja pojedinačnih zahteva.

Osim toga u OCP PZ nisu zaposleni civilni službenici, tako da i poslove kao što su razvrstavanje pošte ili uručivanje dokumenata moraju da obavljaju pripadnici policije / policijski službenici. Pojedinačna OCP PZ su zainteresovana za pomoć u vidu administrativnih službenika. Rešavanje kadrovskih pitanja u OCP PZ u nadležnosti je Ministarstva unutrašnjih poslova Slovačke Republike (u nastavku: Ministarstvo unutrašnjih poslova). Prema Strategiji mobilnosti stranaca kao radne snage, s tim u vezi 2019. godine trebalo je da se realizuje mera "Dopunjavanje kadrova civilnim službenicima (oko 70) za potrebe vršenja osnovnih poslova (primanje i evidenciju zahteva za boravak, zamolnice, uručivanje dokumenata za boravak) u cilju oslobađanja kapaciteta za ubrzano odlučivanje i kontrolu legalnosti boravka". Napred navedena mera tokom 2019. godine nije sprovedena.

SLABO ZNANJE JEZIKA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA OCP PZ

Na osnovu ličnog istraživanja moramo da konstatujemo da većina policijskih službenika OCP PZ ne govori strani jezik i sa strancima komunicira na slovačkom jeziku. Skoro u svim OCP PZ susreli smo se sa velikim brojem stranaca, koji su došli u pratnji slovačkog državljanina. Prateća lica bili su pre svega službenici iz agencija /za privremeno zapošljavanje, prim. prev./ ili poslodavci. Ta lica pomagala su strancima kod popunjavanja zahteva, kao i sa prevođenjem komunikacije sa policijskim službenicima. Našlo se nekoliko stranaca, konkretno u OCP PZ u Prešovu, gradu Nove Zamki i Banskjoj Bistrici, koji su tvrdili da se sa nekoliko policijskih službenika može sporazumeti i na engleskom. U OCP PZ Košice bili smo svedoci

situacije kada je policijski službenik koji je izdavao strancima listiće sa rednim brojevima komunicirao sa njima samo na slovačkom, uprkos činjenici da su u redu stajali stranci koji govore samo engleski. Kada je stranac nešto pitao na engleskom, policijski službenik mu je odgovorio samo na slovačkom.

Znanje stranog jezika nije uslov za zapošljavanje policijskog službenika u OCP PZ. Rukovodstvo odeljenja je na pitanje o znanju jezika navelo da policijski službenici, pre svega mlađi, znaju engleski jezik na osnovnom nivou. Stariji policijski službenici znaju ruski jezik, a sa strancima iz Ukrajine mogu da se sporazumeju i na slovačkom. Aktuelno kadrovska stanje u OCP PZ ne omogućava da se na šalterima na kojima se radi sa strancima nađe bar jedan službenik koji govori strani jezik. Prema njihovoj izjavi se, međutim, još nije desilo da stranac ne bi bio rešen / uslužen zbog jezičke barijere. Trenutno u OCP PZ nije u toku nikakva obuka niti kurs jezika, koji bi se fokusirao na poboljšanje znanja jezika policijskih službenika u OCP PZ. Interesovanje za kurseve jezika u OCP PZ postoji, ali u više slučajeva smo dobili odgovor da postoji jedino ako bi bili u minimalnom obimu, kako bi policijski službenici imali vremena i za svoju agendu. Ovaj nalaz samo potvrđuje činjenicu nedostatka službenika u pojedinačnim odeljenjima. Iako je brojčano stanje službenika ispod predviđene popunjenosti, stalne obuke i širenje znanja jezika policijskih službenika, pre svega u jedinicama Policijskog zbora kao što je policija za strance, trebalo bi da odigravaju značajnu ulogu. Policijski službenici ne mogu da se pouzdaju u to da će stranac znati slovački jezik, eventualno da će doći u pratnji drugog lica koja slovački jezik zna, zato što svaki stranac nema takvu pomoć na raspolaganju.

FIKSNO RADNO VREME SA STRANKAMA I U PERIODU POVEĆANOG PRITISKA STRANACA

Broj radnih dana sa strankama je u OCP PZ određen fiksno, što znači da ni u vreme kada je znatno povećan pritisak odnosno broj stranaca, na primer u septembru i oktobru, nema povećanja broja radnih dana sa strankama niti produžetka radnog vremena tokom postojećih radnih dana sa strankama. Da bi se mogao povećati broj radnih dana sa strankama, prema izjavama rukovodstva odeljenja koja su nadležna za ovo pitanje, potrebno je ne samo kadrovska pojačanje, već i druga materijalna opremljenost OCP PZ.

Radni dani sa strankama nisu u OCP PZ unifikovani. Standardno se sa strankama radi tri dana u nedelji: ponedeljkom, sredom i petkom. Radno vreme sa strankama je od 7:30 do 12:00; u ponedeljak se posle pauze za ručak nastavlja sa radom do 15:00, a u sredu do 17:30. Istraživanjem u OCP PZ u Nitri i gradu Nove Zamki utvrdili smo da obaveštenje na web stranici o radnom vremenu sa strankama na

ovim odeljenjima nije aktuelno i da ta odeljenja imaju produženo radno vreme sredom, što na web stranici nije bilo napisano.

Radno vreme sa strankama svakog dana imaju samo OCP PZ Bratislava i Trnava. Uvođenje radnog vremena sa strankama svakog radnog dana svojevremeno je predložila već bivša Zaštitnica građana JUDr. Jana Dubovcova i zato pozdravljamo takvu praksu u opterećenom OCP PZ Bratislava. Što se tiče radnog vremena sa strankama u OCP PZ Trnava, moramo konstatovati da podaci na web stranici takođe ne prikazuju realno stanje. Priikom istraživanja u OCP PZ Trnava, konkretno u utorak, na vratima odeljenja nalazio se okačen spisak radnih dana sa strankama, sa podatkom da se u utorak i četvrtak radi samo sa unapred zakazanim strancima, ali ova informacija može se dobiti samo ako lično dođete na odeljenje.

Tokom radnih dana sa strankama prednost imaju pripadnici ranjivih društvenih grupa kao što su roditelji sa malom decom, trudnice, starija lica, lica sa invaliditetom, zatim lica sa statusom Slovaka u inostranstvu i lica koja traže boravak vezan za vraćanje državljanstva Slovačke Republike. Napred navedeno potvrđuje i iskustvo radne grupe koja je obavljala istraživanje u OCP PZ, kada smo u praksi videli da su službenici policije za strance nakon otvaranja šaltera za rad sa strancima prioritet davali majkama sa malom decom koje su stajale u redu. Ovaj ljudski pristup i empatiju od strane policijskih službenika treba oceniti i podvući kao primer dobre prakse.

POSTOJANJE NEFORMALNE LISTE ČEKANJA PRE OTVARANJA OCP PZ

Istraživanje na OCP PZ započeli smo još pre početka radnog vremena sa strankama, znači pre otvaranja odeljenja, kako bismo posmatrali jutarnju gužvu i način na koji je nadležna odeljenja savladavaju. Osim OCP PZ u Rimavskoj Soboti i u Mihalovcama, gde broj stranaca nije visok, ispred ostalih OCP PZ se već u ranim jutarnjim časovima formirao dugačak red podnosilaca zahteva. U nekim slučajevima stranci, odnosno njihova ovlašćena lica, čekali su na rešavanje već od prethodnog dana. Među strancima koji su čekali u redu pravila se neformalna lista čekanja. Stranci su po pravilu govorili da neformalnu listu čekanja počne da pravi lice koje prvo dođe pred OCP PZ i na nju se postepeno upisuju lica koja pristižu. Pravljenje neformalne liste čekanja se među strancima smatralo za nešto što se podrazumeva i tvrdili su da bez nje to nije moguće zato što neki tamo čekaju još od prethodnog dana. U većini slučajeva postojanje neformalne liste čekanja pred OCP PZ je uvodilo red, međutim treba spomenuti da je na nekim odeljenjima kao što su Dunajska Streda i Prešov došlo do toga da je neformalnu listu čekanja počela da pravi organizovana

grupa. Takva praksa ispred OCP PZ je za rukovodstvo odeljenja neprihvatljiva.

U vezi sa postojanjem neformalnih lista čekanja smatramo da bi stranci već pri prvom kontaktu i čekanju u redu ispred odeljenja trebalo da budu informisani o tome da OCP PZ neformalne liste čekanja ne uzima u obzir. Informacija da se neformalne liste čekanja ne uzimaju u obzir bila je objavljena samo na OCP PZ u Žilini, ali i to samo u unutrašnjosti zgrade i samo na slovačkom jeziku. Ova informacija trebalo bi da bude vidno istaknuta na ulazu u sva odeljenja kako bi stranci koji čekaju unapred znali da upisivanje u neformalnu listu čekanja nije potrebno, pre svega u slučaju kada je vodi organizovana grupa ljudi gde nije isključeno da je upisivanje na listu uslovljeno i plaćanjem određenog novčanog iznosa. U sprečavanju dugih redova ljudi koji čekaju još pre otvaranja odeljenja, kao i sprečavanju pravljenja neformalne liste čekanja, može upravo da pomogne efikasan sistem zakazivanja.

EFIKASNOST ELEKTRONSKOG SISTEMA ZA ZAKAZIVANJE

U vreme sprovođenja istraživanja u OCP PZ je do 15. 11. 2019. godine funkcionisao stari sistem za zakazivanje, koji su i policijski službenici i stranci smatrali nedovoljnim, neefikasnim i nefleksibilnim. Ovim sistemom zakazivanja za pojedinačna OCP PZ upravljale su jedinice policijske detencije za strance u Sečovcima i Medvedovu. Kao najveća mana pokazala se nemogućnost da stranac sam izabere termin koji mu odgovara za rešavanje njegovog predmeta u OCP PZ, pošto mu je termin bio dat i više nije mogao da ga promeni. Sledeći nedostatak tog sistema za zakazivanje bila je mogućnost zakazivanja samo za ograničen broj poslova, na primer samo za dodelu i obnavljanje privremenog ili stalnog boravka. Stari sistem imao je i nedovoljan kapacitet što se tiče broja zakazanih stranaka za pojedinačne radne dane sa strancima.

Od 15. 11. 2019. godine pušten je u rad tzv. novi, elektronski sistem zakazivanja. Prema izjavi UHCP PPZ nov sistem se zasniva na jedinstvenoj platformi, na kojoj se zasnivaju i drugi elektronski sistemi u okviru PZ, kao npr. sistemi saobraćajne agende. Nakon puštanja u rad postojala je mogućnost zakazivanja samo za 14 dana unapred; od kraja januara preko elektronskog sistema zakazivanja postoji mogućnost zakazivanja za 60 dana unapred. Cilj UHCP PPZ je da dopuni i podesi kapacitete tako da se pokriju potrebe svih zainteresovanih za elektronsko zakazivanje. Istovremeno je povećan obim usluga / poslova koji se mogu naručiti putem elektronskog sistema zakazivanja.

Upravo efikasan elektronski sistem zakazivanja sa dovoljnim kapacitetom termina predstavlja efikasan način za rešavanje situacije sa neformalnim listama čekanja ispred OCP PZ, kao i čekanje u dugim

redovima od ranih jutarnjih časova, eventualno od prethodnog dana, a suzbija se i rad organizovanih grupa koje teže da ostvare profit upravo na neefikasnosti sistema zakazivanja.

RAZLIČITA PRAKSA OCP PZ PRILIKOM PRUŽANJA INFORMACIJA

OCP PZ pružaju opšte informacije putem telefona, mejla i lično. Putem mejla i telefona OCP PZ pružaju pre svega opšte informacije o zakonskim elementima za podnošenje zahteva za boravak, postupku za podnošenje zahteva i sl. O stadijumu u kome se nalazi konkretan zahtev informacije ne mogu da se dobiju preko telefona, već samo lično. Iz upitnika u okviru istraživanja sledi da je u većini slučajeva skoro nemoguće dobiti vezu sa OCP PZ. Obavljenim istraživanjem ujedno je utvrđeno da praksa OCP PZ prilikom pružanja opštih informacija putem mejla, na primer o opštim elementima i načinu podnošenja zahteva za dodelu stalnog boravka na teritoriji Slovačke Republike, nije istovetna. Dok su neka OCP PZ² pružila potpuni odgovor sa objašnjenjem relevantnih zakonskih odredbi koje regulišu elemente zahteva i način njegovog podnošenja, neka OCP PZ³ su nas samo uputila na relevantne zakonske odredbe. Našla su se čak i OCP PZ⁴ koja su nam u odgovoru na naše iznenađenje napisala da se ta vrsta informacija može dobiti samo lično u OCP PZ tokom radnih dana sa strankama, uprkos činjenici da nam je za vreme ličnog istraživanja npr. rukovodstvo OCP PZ Bratislava reklo da takve informacije pružaju i putem mejla.

Praksa OCP PZ, koja na zahtev stranca istom ne pruže osnovne informacije prema pravnim propisima koje OCP PZ primenjuju u svom radu i koje imaju na raspolaganju, nedvosmisleno krši pravo podnosioca zahteva na Ustavom garantovane informacije, kao i principe dobre javne uprave. Ujedno je u interesu samih OCP PZ da u što većoj meri rasterete i smanje broj stranaca koji dolaze lično, pre svega uzimajući u obzir opštu nedovoljnu kadrovsku popunjenost u policiji za strance. Adekvatan način za to predstavlja upravo pružanje opštih informacija putem mejla i telefona, čime će se smanjiti broj stranaca koji dolaze u OCP PZ samo zbog opštih informacija. Istovremeno smatramo, da upravo potpuna informacija koja se pruži strancu preko telefona ili putem mejla još pre podnošenja zahteva vodi efikasnom podnošenju zahteva za boravak i smanjenju pritiska

2 OCP PZ Nove Zamki, Rimavska Sobota, Prešov, Košice, Nitra.

3 OCP PZ Žilina, Banská Bystrica

4 OCP PZ Bratislava, Mihalovce.

stranaca koji još jednom dolaze da predaju zahtev ili dolaze u OCP PZ samo da bi dobili opšte informacije.

PROSLEĐIVANJE PRIMLJENIH ZAHTEVA NA REŠAVANJE IZ NAJOPTEREĆENIJIH OCP PZ MANJE OPTEREĆENIM OCP PZ

Na osnovu obavljenih istraživanja u OCP PZ u periodu povećanog pritiska stranaca konstatovali smo uvođenje mere koju je donela policija za strance u cilju rešavanja takvog stanja, a odnosi se na promenu mesne nadležnosti i prosleđivanje zahteva za privremeni boravak iz najopterećenijih OCP PZ u bratislavskoj regiji manje opterećenim odeljenjima u srednjoj i istočnoj Slovačkoj. Prema izjavi UHCP PPZ, u praksi dolazi do preraspodele zahteva za dodeljivanje privremenog boravka, koji su bili primljeni u OCP PZ sa teritorijalnom nadležnošću Direkcije granične policije i policije za strance Bratislava, drugim OCP PZ, i to u zavisnosti od opterećenosti pojedinih OCP PZ i proseka primljenih zahteva za dodelu privremenog boravka.

U izveštaju se posvećuje pažnja analizi zakonske odredbe § 125 stav 1 treća rečenica u Zakonu o boravku stranaca sa izmenama i dopunama nekih zakona i kasnijih propisa (br. 404/2011 Z. z.), na osnovu koje dolazi do promene nadležnog OCP PZ. S tim u vezi smo konstatovali da se promena mesne nadležnosti vrši na osnovu pravnih razloga i u skladu sa zakonskom procedurom, pošto se time prati legitimni cilj, tj. povećanje efikasnosti rešavanja zahteva za dodelu boravka, čime se pretpostavlja ubrzanje postupka koje iz toga sledi. Subjekt koji sprovodi promenu mesne nadležnosti, tj. direktor UHCP PPZ se na osnovu ekstenzivnog tumačenja pojma Ministarstvo unutrašnjih poslova takođe može smatrati licem nadležnim za takvu /pravnu/ radnju. Na taj način do promene mesne nadležnosti u postupku o dodeli boravka dolazi iz pravnih razloga i u skladu sa zakonskom procedurom.

U kontekstu prosleđivanja primljenih zahteva drugim OCP PZ kao problematično vidimo ostvarivanje prava stranke u postupku, čiji je zahtev bio prosleđen. Istraživanjem u OCP PZ bilo je utvrđeno da se informacije o stadijumu rešavanja u kome se nalazi konkretan zahtev za boravak mogu dobiti samo lično. OCP PZ ne pružaju ovu vrstu informacije putem telefona. Ova činjenica može da predstavlja problem, pre svega prilikom dobijanja informacija o stadijumu rešavanja u kome se nalazi zahtev, koji je prema § 125 stav 1 treća rešenica Zakona o boravku stranaca bio prosleđen na rešavanje drugom OCP PZ. U praksi može da nastane situacija da stranac, koji je prema mestu boravka podneo zahtev u Bratislavi, mora da oputuje zbog ličnog informisanja, na primer, u Košice. Efikasnost postupka treba da bude benefit za stranku u postupku i ne može da se postiže na štetu njenih drugih procesnih prava. Pravo uvida u spis je pravo čije ostvarivanje učesnik / stranka treba da ima i lično. Promena mesne nadležnosti, koja primorava stranku da za radnju koja joj pripada

mora da ovlasti drugo lice i koja izrazito otežava ostvarivanje njenog prava pravljenjem prepreka u vidu velike fizičke udaljenosti, krši pravo stranke na uvid u spis.

NEDOVOLJNO PRUŽANJE INFORMACIJA ZA STRANCE NA STRANOM JEZIKU

U načelu, moramo da konstatujemo da je obim informacija koje su u OCP PZ pružane na stranom jeziku vrlo ograničen. Već kod dolaska u OCP PZ nedostaje oznaka, eventualno navigacija prema ulazu u odeljenje na drugom jeziku osim slovačkog. Obaveštenje o radnom vremenu sa strankama se na vratima odeljenja nalazi skoro isključivo na slovačkom. Na zvaničnim tablama su se obaveštenja na drugom jeziku osim slovačkog odnosila pre svega na on-line sistem zakazivanja. Na većini zvaničnih šaltera je nedostajala engleska verzija Zakona o boravku stranaca, a kao problematično pokazalo se i pružanje opštih informacija na upite putem mejla koji su bili poslani OCP PZ na engleskom jeziku, zato što ni u jednom slučaju na takav upit nije odgovoreno na engleskom. Posle upoređivanja engleske verzije web stranice Ministarstva unutrašnjih poslova i njene slovačke verzije konstatovali smo da se na engleskoj verziji stranice ne nalazi jednak obim informacija. Za najveći problem engleske verzije stranice Ministarstva unutrašnjih poslova, na kojoj se pružaju informacije za strance, smatramo njenu opštu nepreglednost i nedostatak osnovnih i bitnih informacija za strance, kao što su radni dani OCP PZ sa strankama i kontakti na linkove sa informacijama koje su u nadležnosti direkcija^{5***}. S tim u vezi navodimo da bi upotreba stranog jezika na osnovnom nivou komunikacije trebalo da bude standard u radu sa strancima i izražavamo potrebu sistematskog poboljšanja nivoa znanja jezika kod pripadnika policije za strance.

*** Direkcija – policijska uprava, prim. prev.

NEDOVOLJNI MATERIJALNI USLOVI U POJEDINIM OCP PZ

Danas možemo konstatovati da se postupno poboljšava materijalna opremljenost OCP PZ i da se „problematična“ odeljenja sele u adekvatnije prostorije. Tokom 2019. godine došlo je do promene sedišta OCP PZ Žilina, a i OCP PZ Bratislava se preselilo iz neadekvatnih prostorija na Hrobakovoj ulici. OCP PZ Trnava i Prešov su rekonstruisana i opremljena uzimajući u obzir potrebe stranaka. U 2020. godini u nove prostorije preselilo se OCP PZ Dunajska Streda, koje je u vreme obavljanja istraživanja bilo najlošije materijalno opremljeno odeljenje OCP PZ, a planira se i seoba odeljenja Nove Zamki. Još uvek se, međutim, mogu naći odeljenja čiji materijalni uslovi nisu dovoljni, te smo stoga uvereni da je potrebno nastaviti sa poboljšavanjem uslova u OCP PZ kako bi se obezbedio barem

5 Istraživanje web stranice Ministarstva unutrašnjih poslova obavljeno je u martu 2020. godine.

osnovni standard prilikom primanja stranaca u odeljenjima policije za strance, koji će garantovati čekaonicu sa dovoljnim kapacitetom, kao i šalterima za prijem stranaka koji će biti opremljeni s obzirom na potrebe stranaka, te zagarantovan pristup toaletima i vodi za piće.

Što se tiče postojeće navigacije do pojedinih odeljenja, u nekim slučajevima je bilo problematično naći odeljenje policije za strance uprkos GPS koordinatama sa web stranice Ministarstva unutrašnjih poslova. Reč je, na primer, o OCP PZ Prešov, koje ima sedište u industrijskoj zoni grada, gde nije bilo tabli / putokaza koji bi skrenuli pažnju na OCP PZ već na glavnom putu, kao što je to na primer u Banskoj Bistrici ili u Bratislavi.

PREGLED PREDLOŽENIH MERA

Pozivajući se na prethodno navedene zaključke, u smislu § 17 stav 2 slovo /alineja/ e) Zakona o Zastupniku građana (br. 564/2011 Z. z.) predlažemo mere, koje će omogućiti poboljšanje stanja u policiji za strance prilikom rešavanja zahteva, odnosno rada sa podnosiocima zahteva za boravak, unifikaciju prakse OCP PZ i poštovanje osnovnih prava i sloboda podnosioca zahteva za boravak na teritoriji Slovačke Republike.

SUMIRANJE MERA KOJE SU PREDLOŽENE UHCP PPZ:

- izgrađivati i širiti znanje (stranih, prim. prev.) jezika kod policijskih službenika OCP PZ koji dolaze u kontakt sa strancima prilikom rešavanja zahteva i podržavati isplatu dodatka policijskim službenicima za znanje jezika;
- na OCP PZ istaći obaveštenja o radnom vremenu sa strankama i na engleskom jeziku;
- pripremiti strategiju za radne dane sa strankama na pojedinačnim OCP PZ u periodu njihove najveće opterećenosti;
- obezbediti da na svim OCP PZ na vidnom mestu pred ulazom u odeljenje bude istaknuta informacija da se neformalna lista čekanja ne uzima u obzir i da se nije potrebno upisati ni u kakvu listu čekanja;
- obezbediti da se u OCP PZ izdaju listići sa rednim brojem samo onim stranicma koji su tamo fizički prisutni;
- obezbediti da policijski službenici OCP PZ ne sarađuju sa licima koja ispred odeljenja prave neformalnu listu čekanja.
- Internim uputstvom odrediti OCP PZ:
 - u kom roku i na koji način treba da pruže opšte informacije na upite stranaca poslate putem mejla kako bi se unifikovala praksa

- OCP PZ kod pružanja informacija putem mejla;
- dužnost pružanja informacija i onim strancima koji dođu lično u OCP PZ;
- obezbediti opsluživanje telefonskih linija OCP PZ tako da stranci mogu da dobiju vezu sa odeljenjem, a na taj način i informacije potrebne za podnošenje zahteva za boravak;
- izraditi primerak obaveštenja o promeni mesne nadležnosti tako da za stranku u postupku bude jezički i suštinski razumljiv;
- obezbediti da odeljenja, kojima su bili prosleđeni zahtevi iz prvobitno mesno nadležnih OCP PZ, mogu da pruže informacije o spisu i na drugi način osim isključivo ličnog uvida u spis, na primer u vidu mejla ili komunikacije putem telefona, s tim da se identitet lica koje zove može proveriti na osnovu njegovih ličnih podataka koji se nalaze u spisu (npr. na osnovu JMBG ili broja putne isprave);
- obezbediti mogućnost uvida u spis i na prvobitnom mesno nadležnom OCP PZ, na primer izradom digitalne verzije spisa i njenim davanjem na uvid;
- obezbediti da se na oglasnim tablama i u zajedničkim prostorijama OCP PZ nalazi podjednak obim informacija na slovačkom i na stranom jeziku (engleskom, ruskom itd.);
- obezbediti da na šalterima / u javnim prostorijama OCP PZ bude javno dostupna engleska verzija Zakona o boravku stranaca;
- nastaviti sa preseljavanjem nedovoljno materijalno opremljenih OCP PZ u adekvatnije prostorije;
- obezbediti postavljanje navigacionih tabli / putokaza do OCP PZ.

SUMIRANJE MERA KOJE SU PREDLOŽENE MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA:

- prioritetno dopuniti kadrove u onim OCP PZ u kojima je znatno niže brojno stanje službenika;
- povećati broj službenika i u ostalim OCP PZ u zavisnosti od potreba pojedinih odeljenja;
- primiti u sistem policije za strance civilne službenike koji su prethodno pripremljeni za rad u OCP PZ i prilagoditi opremljenost OCP PZ za dolazak novih službenika;
- izraditi analize razloga dugoročne nezainteresovanosti za rad u policiji za strance i usvojiti strategiju za otklanjanje ove neželjene pojave;
- uskladiti informacije o radnim danima sa strankama koje se nalaze na web stranici Ministarstva unutrašnjih poslova sa realnim stanjem u pojedinim odeljenjima;
- na web stranici Ministarstva unutrašnjih poslova izričito navesti kojim danima se primaju isključivo zakazane stranke i značajni strani investitori, kao što je to u OCP PZ Trnava, gde je za takve stranke rezervisan utorak i četvrtak;
- napraviti pregledniju englesku verziju web stranice Ministarstva unutrašnjih poslova, sa jednakim obimom informacija koje se nalaze u slovačkoj verziji.

